

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ГОМОВИЧ О.Я. Нетрадиційні методи навчання на уроках у початковій школі	56
ГОПОНЬКО С. І., ХОМА О. М. Вивчення елементів синтаксису в початковій школі на компетентнісних засадах	58
ГРАБ М. В. Інтеграція як одна із складових забезпечення якості природничої освіти майбутніх педагогів	60
ДЖАНДА Г. Б. Компоненти наступності професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів на засадах праксеологічного підходу	62
ДІДИК Я.В., ЛІБА О.М. Задачі як засіб розвитку творчого мислення молодших школярів на уроках математики	65
ДОБОШ О. М. Підвищення ефективності освітнього процесу в ЗВО за допомогою робочих зошитів	67
ДОБОШ О. М., КАРАМАНИЧ О.В. Професійна діяльність керівників (менеджерів) закладів освіти в полікультурному освітньому середовищі	69
ДОБОШ О. М., КОНКУС Р.А. Хмарні сервіси GOOGLE в аспекті управління ЗДО	70
ДОБОШ О. М., РУСАНЮК М.В. Технологія проєктування розвитку ЗДО	73
ДОБОШ О. М., СЕМСИЧКО І.В. Медіакомпетентність сучасного педагога як складова професійної компетентності	75
ДОБОШ О. М., ХАЛАН Т.Ю. Підготовка майбутніх вихователів до формування доброзичливості у дітей старшого дошкільного віку: виклики сьогодення	77
ЗУБ Н. Формування комунікативно-компенсаторної компетенції учнів старшої школи на уроках англійської мови	78
ЗЯБЛОВСЬКА Д.Є. Аналіз структури та змісту професійних компетентностей в освітніх програмах підготовки дизайнерів в Україні та Данії	80
ІВАНИЦЬКА О. Formation of intercultural competence of senior school learners in english lessons on the basis of local history material	82
ЙОВБАК А. В., ФЕНЧАК Л.М. Уплив сімейного виховання на формування особистості здобувача початкової освіти	84
КАМПОВ Н.В. Розвиток діалогічного мовлення молодших школярів у системі розвивального навчання на уроках української мови	86
КАС'ЯНЕНКО О.М. Сучасні форми роботи корекційного педагога з батьками дитини з особливими освітніми потребами	88
КАС'ЯНЕНКО О.М., МАТЬОЛА І. В., СЮГАЙ Є. В. Шляхи здійснення індивідуального підходу в процесі розвитку мовлення дошкільників	90
КАЧУР М.М., СТЕПАНОВА Л.П. Професійна підготовка вчителів мистецтва у системі полікультурної освіти	92
КИРИТА В., ФЕНЧАК Л.М. Особливості навчання сучасних школярів через призму теорії поколінь	93
КОБАЛЬ В.І., ЗАГОРОДНЯ Г.В. Мотивація педагогічних працівників ЗДО як функція управління персоналом	95
КОСТИЧ М.В., МИХАЙЛОВА К.В. Пізнавальна активність як прояв інтересу дитини до навколишнього світу	97
КОСТЬ Е. Ю., САМОФАЛ Л. О., ЛАЛАК Н. В. Вплив сім'ї та ЗЗСО на формування моральних цінностей дітей молодшого шкільного віку	99
КУЗЬМА-КАЧУР М.І. Навчальна практика як компонент розвитку творчого мислення здобувачів вищої педагогічної освіти	101
КУЗЬМА О. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особливості національно-патріотичного виховання у початковій школі	103
КУРТА Я. The use of authentic materials for the formation of english linguistic and socio-cultural competence of secondary school learners	105
ЛАВРЕНОВА М.В. Освітній процес в умовах воєнного стану	107

15км/год. Знайди швидкість руху іншого човна. 2) З аеродрому одночасно в протилежних напрямках вилетіли два вертольоти. Яка відстань буде між ними за 3 год, якщо швидкість руху одного вертольота 220 км/год, а іншого - 250 км/год? 3) Із двох міст, відстань між якими 600 км, одночасно назустріч одна одній виїхали дві вантажівки. За скільки годин вони зустрілися, якщо швидкість руху одної вантажівки 90 км/год, а іншої - 110 км/год? Перетвори кожену задачу на задачу на спільну роботу. Як це вплине на розв'язання задач? [1].

Дбаючи про розвиток творчих здібностей у школярів на уроках математики, залучаючи їх до творчої праці, ми створюємо необхідні умови для розвитку всіх якостей учнів. Учні, захоплені справою до вподоби, проявляють наполегливість, силу волі в опануванні тими знаннями й уміннями, які далеко випереджають програмні вимоги, але вкрай необхідні для реалізації їхніх творчих задумів. Саме в процесі розв'язання творчих задач, пошуку нестандартних способів їх розв'язання учні виробляють уміння критично мислити, вчаться дискусувати тощо [2].

Література

1. Скворцова С.О. Математика. 4 клас. / С.О. Скворцова, О.В. Онопрієнко. Ч.1. Харків : Ранок. 2019.

2. Сисоєва С.О. Підготовка вчителя до формування творчої особистості. К.: Поліграфкнига. 1996. 406 с.

УДК 378.147:37.014.6:37.091.322.7(043.2)

ДОБОШ О. М.
Мукачівський державний університет

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗВО ЗА ДОПОМОГОЮ РОБОЧИХ ЗОШИТІВ

Зміни світоглядної парадигми сприяють формуванню нових пріоритетних цінностей у всіх сферах життя й діяльності, зокрема в освіті. Модернізація освіти в Україні вимагають висококваліфікованого, конкурентоспроможного педагога. Відповідно зростають вимоги до професійної підготовки і майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти для забезпечення гармонійного розвитку дітей.

Нормативними документами, зокрема Законами «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про вищу освіту», «Про охорону дитинства»; Національною доктриною розвитку освіти в Україні, Концепцією педагогічної освіти та ін. визначено напрями та шляхи підготовки педагогічних кадрів для закладів дошкільної освіти, які спрямовано на підвищення престижу та соціального статусу, забезпечення умов для професійного і культурного зростання вихователів ЗДО.

Пріоритетними завданнями системи освіти є розвиток творчої, самостійної, соціально активної та відповідальної особистості, із високим рівнем інтелектуальної культури, орієнтованої на неперервну самоосвіту й саморозвиток.

У світлі реформ необхідні нові концептуальні підходи до навчання майбутніх вихователів, нові методологічні, теоретичні та психолого-педагогічні підстави для його конструювання.

Вважаємо, що оптимізація освітнього процесу забезпечується відповідними дидактичними засобами навчання. Підтримуємо думку М. Комісарик, К. Кузнецової, що одним із способів досягнення означеного є впровадження в освітній процес робочого зошита з друкованою основою - РЗДО.

Аналіз педагогічної літератури та періодичних видань дає змогу говорити про значний інтерес науковців до можливостей робочих зошитів у підвищенні ефективності навчання. Зазначеній проблемі присвятили свої дослідження В. Онищук, О. Нільсон, Н. Преображенська, І. Худолєєв, Л. Єрмолаєва, І. Іонів, Ю. Троїцький, М. Савчин, В. Староста, Л. Нечволод, І. Упатова та ін., в яких розкрили окремі питання підвищення ефективності навчального процесу за допомогою робочих зошитів та сформулювали деякі методичні принципи організації роботи з ними.

Робота в РЗДО дає можливість вирішити питання поєднання реалізації теоретичних знань у практичній діяльності студентів під час вивчення дисциплін. Такий напрям роботи зі студентами може сприяти формуванню професійної компетентності майбутнього вихователя.

Робочий зошит з фахових дисциплін дошкільної освіти може розглядатися як особливий дидактичний засіб, що забезпечує ефективну організацію навчальної діяльності студентів, контроль і самоконтроль в процесі самостійного оволодіння теоретичним матеріалом.

За технологією впровадження РЗДО припускається зміна організації самостійної роботи студентів під час навчальних занять і вона є однією з найпростіших реальних можливостей оптимізації навчального процесу, що сприяє раціоналізації діяльності студента. Таким чином, розробка й упровадження РЗДО дають можливість реалізувати індивідуальний і диференційований підхід до здобувачів вищої освіти, оптимізувати процес навчання, підвищити рівень методичної підготовки майбутніх вихователів.

Як правило, РЗДО мають однакову структуру та містять титульний аркуш, зміст, вступ, пояснювальну записку, листи робочого зошита, список основної та додаткової літератури, словничок основних термінів і понять, додатки.

Робочий зошит можна успішно використовувати як в друкованому варіанті (для денної форми навчання), так і в електронному (для заочної форми навчання, під час дистанційного навчання), що забезпечує його пріоритетність.

Слід зазначити, що заклади вищої освіти ще повільно впроваджують ефективні засоби формування спеціальних компетентностей майбутніх вихователів. Вважаємо, що одним із ефективних засобів формування багатьох компетентностей майбутніх фахівців дошкільної освіти є застосування робочих зошитів під час проведення різних форм організації навчання, які сприяють організації повторення, закріплення, узагальнення та систематизації знань здобувачів вищої освіти з фахових дисциплін, вчать їх ефективно працювати з інформацією.

Таким чином, робочий зошит як дидактичний засіб є ефективним для активізації освітнього процесу, сприяє формуванню загальних та фахових, предметних компетентностей майбутніх вихователів дітей дошкільного віку.

Література

1. Марія Комісарик, Кузнецова Катерина. Використання робочого зошита упродовж вивчення навчальної дисципліни «Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень дітей дошкільного віку». Молодий вчений : науковий журнал. 2019. №7.1.(71.1). С. 27-31

УДК 37.091.113:316.72:37.013.43(043.2)

ДОБОШ О. М., КАРАМАНИЧ О.В.
Мукачівський державний університет

ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ КЕРІВНИКІВ (МЕНЕДЖЕРІВ) ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ В ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Полікультурність сучасного світу, багатополарність політичних і соціальних позицій, множинність інтересів і відмінностей в якостях життя призвели до необхідності модернізації освіти відповідно до вимог європейського освітнього простору. В зв'язку з цим до менеджерів освіти висувуються нові вимоги як до фахівців в сенсі посередництва між культурами різних народів, організації міжкультурної комунікації, вмінні працювати в багатонаціональному колективі. Тобто керівники (менеджери) закладів освіти повинні мати відповідний рівень підготовки до професійної діяльності в сучасних умовах полікультурного освітнього середовища. Полікультурність стає невід'ємною компонентою професіоналізму керівників закладів освіти. Відтак, вивчення питання професійної діяльності керівників закладів освіти в полікультурному освітньому середовищі є актуальним.

Проблема формування професіоналізму та управлінської компетентності керівників закладів освіти знайшла своє відображення у працях вітчизняних учених В. Бондара, Р. Вдовиченко, Л. Даниленко, Г. Єльнікової, Н. Клокар, О. Королюк, В. Крижка, В. Маслова, В. Мельник, В. Олійника, Н. Островерхової, О. Пометун, З. Рябової, Т. Сорочан, Є. Хрикова та ін. Більшість з них засвідчують, що управлінська діяльність керівника закладу освіти в сучасних умовах є поліфункціональною, полідіяльнісною і професійною.

Вітчизняні та зарубіжні дослідники Р. Агадулін, Т. Атрощенко, І. Васютенкова, Л. Воротняк, Л. Гончаренко, О. Гуренко, О. Дубасенюк, Б. Качур, Н. Кічук, В. Кузьменко, М. Сімоненко, О. Сухомлинська, Н. Якса та ін. важливого значення надають полікультурній підготовці майбутніх педагогів, керівників, здатних здійснювати професійну діяльність в умовах полікультурного освітнього середовища.

Позаяк професійна діяльність керівників (менеджерів) закладів освіти в умовах полікультурного середовища має свою специфіку, то завдання підготовки керівних кадрів закладів освіти спрямовані на знання основних структурних елементів полікультурного освітнього середовища; обізнаність із сучасними психолого-педагогічними технологіями навчання і виховання в

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>